

بررسی آثار روانشناختی اشتغال دانش آموختگان رشته تربیت بدنی دانشگاه آزاد اسلامی

مؤگان رنگیان: دانشجوی دکتری، گروه تربیت بدنی، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران

حسین پیمانی زاد: دانشیار، گروه تربیت بدنی، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران (* نویسنده مسئول) a_peymanizad@yahoo.com

محمد رضا اسماعیل زاده: استادیار، گروه تربیت بدنی، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران

چکیده

کلیدواژه‌ها

اشتغال،
روانشناختی،
سلامت روان،
امید به زندگی

زمینه و هدف: اشتغال بر جنبه‌های مختلفی از جمله مسائل فردی و روانی افراد تأثیرات اساسی می‌گذارد. هدف از انجام تحقیق حاضر بررسی آثار روانشناختی اشتغال دانش آموختگان رشته تربیت بدنی دانشگاه آزاد اسلامی بود.

روش کار: برای انجام تحقیق کاربردی و پیمایشی حاضر که به صورت میدانی انجام شد از بین فارغ التحصیلان رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی از واحدهای جامع دانشگاه آزاد اسلامی ایران از سال ۱۳۹۰ تا سال ۱۳۹۹ (به طور تقریبی تعداد ۴۱۴۰ نفر) به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای - طبقه‌ای بر اساس فرمول کوکران تعداد ۳۵۲ فارغ التحصیل به عنوان نمونه نهایی انتخاب شدند. سپس پرسشنامه محقق ساخته شامل ۱۸ سوال و پنج مولفه سلامت روان (۴ سوال)، تمرکز ذهنی (۳ سوال)، آسایش روانی (۴ سوال)، تعاملات بین فردی (۴ سوال)، امید به زندگی (۳ سوال) بین افراد نمونه توزیع و جمع‌آوری شد. نهایتاً برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش معادلات ساختاری با استفاده از نرم افزارهای SPSS و PLS استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد اشتغال آثار روانشناختی شامل سلامت روان، تمرکز ذهنی، تعاملات بین فردی و امید به زندگی بر افراد دارد. همچنین مشخص شد مدل تحقیق از برازش مناسبی برخوردار است.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج تحقیق پیشنهاد می‌شود با ایجاد بستری در جهت شکل‌گیری کسب و کارهای ورزشی زمینه جهت بهبود اشتغال دانش آموختگان رشته تربیت بدنی و در نتیجه بهبود وضعیت روانشناختی آنها اقدام نمود و با ارزیابی ذهنی دانش آموختگان به شناخت در خصوص وضعیت روانشناختی این افراد اقدام نمود.

تعارض منافع: گزارش نشده است.

منبع حمایت‌کننده: حامی مالی ندارد.

شیوه استناد به این مقاله:

Rangian M, Peymani Zad H, Ismail Zadeh MR. Investigating the psychological effects of employment of physical education graduates of Islamic Azad University. Razi J Med Sci. 2021;28(7):92-99.

*انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با [CC BY-NC-SA 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/) صورت گرفته است.

Original Article

Investigating the psychological effects of employment of physical education graduates of Islamic Azad University

Mozhgan Rangian: PhD Student, Department of Physical Education, Mashhad Branch, Islamic Azad University, Mashhad, Iran

Hossein Peymani Zad: Associate Professor, Department of Physical Education, Mashhad Branch, Islamic Azad University, Mashhad, Iran (* Corresponding author) a_peymanizad@yahoo.com

Mohammad Reza Ismail Zadeh: Assistant Professor, Department of Physical Education, Mashhad Branch, Islamic Azad University, Mashhad, Iran

Abstract

Background & Aims: The role of environmental factors on health is gradually being recognized and approved by health systems around the world. One of these social factors affecting mental and physical health is unemployment. The existing empirical literature focuses more on the psychological consequences of unemployment than the physical one. In summary, the most important findings in the field of mental health are that unemployed people have less mental health (1), higher scores on substance abuse characteristics. , Have emotional and anxiety disorders, physical symptoms of illness, depression and suicidal thoughts and unsuccessful suicide attempts against their working counterparts (2).

The importance of psychological characteristics and the effects of employment and unemployment on psychological characteristics is such that various researches have been done in this field and different results have been obtained. For example, Hackman and Mousso (2014) in a study showed that men Unemployed people were more depressed than employed men and needed more psychological help. They also showed more psychological symptoms, which indicates the importance of work for men (12). In another study in this regard, Naibi and Rameshgar (1396) showed that employed people have better mental health than unemployed people (2).

All of the above shows the importance of work on life and especially mental health of people and employment has a major impact on various aspects, including personal and psychological issues. However, a review of research conducted inside and outside the country did not find a study that examined the psychological effects of the employment of physical education graduates. Also, the ambiguity regarding the study of the psychological effects of the employment of physical education graduates of the Islamic Azad University has caused that there is no strong and accurate evidence in this regard today. For this reason, the researcher is trying to answer the question, what are the psychological effects of the employment of physical education graduates of the Islamic Azad University?

Methods: The present research is an application and a survey that was conducted in the field. To conduct this research, among all graduates of physical education and sports sciences in the comprehensive units of the Islamic Azad University of Iran from 2011 to 2020 (approximately 4140 people) by cluster-stratified sampling method using Cochran's formula 352 people They were selected as a sample and then a researcher-made questionnaire designed according to the Delphi method was distributed and collected among them. This questionnaire had 18 questions that

Keywords

Building,
Psychological,
Mental Health,
Life Expectancy

Received: 07/07/2021

Published: 06/10/2021

assessed mental health (4 questions), mental focus (3 questions), mental comfort (4 questions), interpersonal interactions (4 questions), life expectancy (3 questions) of physical education graduates Islamic Azad University had paid. Finally, descriptive statistics and structural equation methods using SPSS and PLS software were used to analyze the data.

Results: The results showed that all research variables have a significant presence in the research model due to having a significance level higher than 1.96 (Table 1). It was also found that the research variables have good validity and the research model has a good fit in all indicators (Table 3).

Conclusion: Regarding the findings of the present study, it can be said that the choice of job depends on factors such as personal values, environmental realities, emotional factors and educational opportunities. On the other hand, job satisfaction plays a decisive role in life satisfaction and all human behaviors and relationships are directly and indirectly affected by how they are employed. In addition, the level of self-confidence in many cases in relation to the degree of success in the job and how the job is appropriate, is established with his other characteristics (14).

on the other hand, argues in his theory that the benefits of covert employment are related to the basic human needs, the deep needs that are essential to maintaining the comfort of human mental health. Having a job, especially having a job that serves social values and meets the economic needs of the individual, leads to cohesion, identity, increased self-esteem and mental health in the individual. Employment provides a platform in which individuals regularly participate in group situations. Based on this, it can be said that the amount of membership in a group or social network causes positive mental states such as self-confidence, purposefulness, sense of belonging, sense of security and self-worth, which these positive mental states through the instrument Things like reducing psychological frustration, increasing motivation to take care of oneself, reducing volatile neural responses, and increasing immune function can all affect people's mental health (17).

Conflicts of interest: None

Funding: None

Cite this article as:

Rangian M, Peymani Zad H, Ismail Zadeh MR. Investigating the psychological effects of employment of physical education graduates of Islamic Azad University. Razi J Med Sci. 2021;28(7):92-99.

*This work is published under CC BY-NC-SA 3.0 licence.

مقدمه

نقش عوامل محیطی بر سلامت بتدریج در حال شناخته شدن و مورد تأکید قرار گرفتن توسط نظام‌های سلامت و بهداشت در جهان است. یکی از این عوامل اجتماعی مؤثر در سلامت روانی و جسمانی، بیکاری است. ادبیات تجربی موجود بیشتر در خصوص پیامدهای روانی بیکاری تمرکز دارند تا جسمانی که به طور خلاصه مهمترین یافته‌های آن در زمینه سلامت روان عبارت است از اینکه افراد بیکار از سلامت روان کمتری (۱)، از اندازه‌های بالاتری در شاخصه‌های سوءمصرف مواد، اختلالات عاطفی و اضطرابی، نشانه‌های جسمانی بیماری، افسردگی و افکار خودکشی و اقدام ناموفق به خودکشی نسبت به هم‌تایان شاغل خود برخوردارند (۲). بیکاری یکی از بزرگترین معضلاتی است که توازن و تعادل جامعه را بر هم می‌ریزد و باعث ایجاد بحرانهای متعدد در عرصه‌های اجتماعی، اقتصادی، روانی و سیاسی می‌گردد. نخستین اثر بیکاری کاهش درآمد است و کاهش درآمد نه تنها یک فرد و یک خانواده بلکه کل جامعه را تحت تأثیر قرار می‌دهد. همچنین، از دست رفتن فرصت پیشرفت اقتصادی به وجود آمدن خلا در جامعه، حذف چرخه تولید و وابستگی به تولیدات خارجی با کاهش تولید از دیگر تبعات بیکاری در ابعاد اقتصادی است (۲).

بیکاری همچنین دارای اثر سوء بر سلامت افراد می‌باشد. این اثر سوء حتی زمانی که طبقه اجتماعی، فقر، سن و سابقه بیماریهای قبلی نیز کنترل میشوند وجود دارد. اما سوال این است که چرا کار برای آسایش و رفاه فرد ضروری است؟ چگونه کار در تحمیل فشار روانی و اثرات مضر بر سلامت روان نقش دارد؟ در جوامع امروزی کار و شغل در زندگی بزرگسالان به دلایلی از قبیل درآمد مستمر، تعلیم برای اشتغال و دستیابی به منزلت شغلی و افزایش رشد و نمو شخصی، کسب جایگاه اجتماعی و کسب عزت نفس اهمیت دارد. در نهایت، موقعیت‌های شغلی بیشترین تقاضاهای مستمر در طی زندگی شخص را ایجاد می‌کند و بیشترین مقدار از زمان‌های فعال زندگی فرد بزرگسال را به خود اختصاص می‌دهد در نتیجه، منبعی از احساسات متناوب منفی و مثبت است (۳). بنابراین امروزه اشتغال به عنوان یکی از نگرانی‌های

مهم جوامع مشخص شده و به عنوان یک مساله کلیدی در کشورهای مختلف مدنظر می‌باشد (۴). بهبود اشتغال آثار مختلفی در ابعاد اجتماعی، فردی و فرهنگی دارد و می‌تواند نقش مهمی در بهبود جنبه‌های مختلف جوامع داشته باشد (۵). بهبود اشتغال یکی از شاخص‌های مهم کشورهای توسعه یافته می‌باشد و این مساله تأثیرات اساسی در سایر ابعاد اجتماعی دارد. به صورتی که ارتقا جنبه‌های مربوط به اشتغال به عنوان یکی از سیاست‌ها و اهداف مهم کشورها مشخص بوده است و نقش مهمی در ارزیابی مدیران جوامع دارد (۶).

موضوع اشتغال و دستیابی افراد به شغل مورد نظر از اساسی‌ترین نیازهای جامعه محسوب می‌شود. بیکاری به عنوان یک پدیده مخرب اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی مطرح بوده و رفع آن همواره از جمله دغدغه‌های برنامه‌ریزان بوده است (۷). یکی از اهداف اصلی شکل‌گیری مراکز آموزش عالی در یک کشور، توسعه علم و آموزش مهارت‌های گوناگون به افراد به منظور توسعه سرمایه انسانی و بهره‌مندی از آن جهت دستیابی به اهداف رشد و توسعه اقتصادی است (۸). شواهد تجربی در بسیاری از کشورهای توسعه یافته نشان داده است افرادی که آموزش عالی را تجربه می‌کنند، با سطوح پایین‌تری از بیکاری مواجه می‌شوند. اما لزوم آموزش بیشتر و معمولاً به عملکرد بهتر بازار کار بستگی دارد (۹).

از دید کارشناسان، بازار کار ایران با ویژگیها و مشخصه‌هایی چون بالا بودن نرخ بیکاری، روند روبه رشد بیکاری فارغ‌التحصیلان دانشگاهی، پایین بودن نرخ مشارکت اقتصادی و حضور کم‌رنگ زنان در بازار کار مشخص می‌شود. بررسی نرخ بیکاری در کشور نشان می‌دهد که بازار کار ایران طی دوره‌های مختلف همواره از نرخ بیکاری بالایی برخوردار بوده و در حال حاضر در ایران، سالانه ۲۷۰ هزار دانش‌آموخته دانشگاهی، خود را برای ورود به بازار کار آماده می‌کنند (۱۰)؛ بنابراین موضوع اشتغال را می‌توان مهمترین چالش اجتماعی حال حاضر کشور قلمداد کرد. در حالیکه کارآفرینی می‌تواند به افزایش فرصت‌های شغلی منجر شود، بررسی‌ها نشان می‌دهد که در سال ۲۰۱۲ تنها حدود ۴ درصد از جمعیت جویای کار کشور به راه‌اندازی کسب و

روش کار

تحقیق حاضر کاربردی و پیمایشی است که به صورت میدانی انجام شد. برای انجام این تحقیق از بین کلیه فارغ‌التحصیلان رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی واحدهای جامع دانشگاه آزاد اسلامی ایران از سال ۱۳۹۰ تا سال ۱۳۹۹ (به طور تقریبی تعداد ۴۱۴۰ نفر) به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای - طبقه‌ای و تخصیص حجم مناسب و همین‌طور بر مبنای حجم نمونه برآورد شده به وسیله فرمول کوکران تعداد ۳۵۲ نفر بدین ترتیب به عنوان نمونه انتخاب شدند که ابتدا واحدهای جامع دانشگاه آزاد اسلامی کشور به تعداد ۴۶ دانشگاه استخراج و به‌طور تصادفی ساده از نواحی شمالی، شرقی، غربی، جنوبی و مرکزی ۶ خوشه (دانشگاه‌های مشهد، رشت، زاهدان، تهران، سنندج و اصفهان) انتخاب شدند. در ادامه هر دانشگاه به طبقات مرد و زن تقسیم و در نهایت بر اساس تعداد حداقل و حداکثر دانشجویان و بر مبنای تخصیص حجم مناسب، نمونه‌نهایی دانشجویان نیز استخراج شد. بر همین اساس تمامی شماره تماس‌های دانش‌آموختگان از واحد آموزش دانشکده‌های علوم ورزشی اخذ و پرسشنامه‌ها به صورت الکترونیکی ارسال شد.

ابزار تحقیق حاضر شامل پرسشنامه محقق‌ساخته‌ای بود که با توجه به روش دلفی طراحی شد. این پرسشنامه دارای ۱۸ سوال بود که به بررسی سلامت روان (۴ سوال)، تمرکز ذهنی (۳ سوال)، آسایش روانی (۴ سوال)، تعاملات بین فردی (۴ سوال)، امید به زندگی (۳ سوال) دانش‌آموختگان رشته تربیت بدنی دانشگاه آزاد اسلامی پرداخته بود. میزان روایی پرسشنامه با استفاده از بررسی نظرات خبرگان مورد بررسی و تایید قرار گرفت. و میزان پایایی این پرسشنامه پس از محاسبه آلفای کرونباخ $0/89$ مشخص گردید. نهایتاً از آمار توصیفی (فراوانی و درصد) و روش معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS و PLS جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد.

یافته‌ها

نتایج نشان داد، ۵۰ درصد از آزمودنی‌ها متاهل و ۵۰ درصد دیگر مجرد بودند. همچنین مشخص شد که

کار اقدام کرده‌اند (۱۱). این مساله می‌تواند به خاطر ابعاد انگیزشی و روانشناختی آنها باشد.

اهمیت ویژگی‌های روانشناختی و آثار اشتغال و بیکاری بر ویژگی‌های روانشناسی به اندازه‌ای است که تحقیقات مختلفی در این زمینه انجام شده و نتایج مختلفی نیز به دست آمده است به عنوان مثال هکمن و موسو (۲۰۱۴) در تحقیقی نشان دادند مردان بیکار در مقایسه با مردان شاغل افسرده‌تر بوده و نیاز بیشتری به کمک روانشناسی داشتند همچنین علائم روان‌تنی بیشتری از خودی نشان دادند که نشان دهنده اهمیت شغل برای مردان می‌باشد (۱۲). در تحقیق دیگری در همین رابطه ناییبی و رامشگر (۱۳۹۶) نشان دادند افراد شاغل نسبت به افراد بیکار از وضعیت سلامت روان بهتری برخوردارند (۲). کانوک و همکاران (۲۰۱۴) نیز در تحقیقی تحت عنوان تحلیل عوامل موثر بر ایجاد کسب و کارهای کوچک و متوسط ورزشی و ارائه الگوی مناسب به این نتیجه دست یافتند که اهمیت عوامل فردی و به ویژه، ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینانه در توفیق ایجاد کسب و کارهای کوچک و متوسط ورزشی تاثیر معنی‌داری دارد (۱۳).

مجموع مطالب فوق نشان دهنده اهمیت شغل بر زندگی و مخصوصاً سلامت روان افراد می‌باشد و اشتغال بر جنبه‌های مختلفی از جمله مسائل فردی و روانی افراد تاثیرات اساسی می‌گذارد. با این حال با مرور تحقیقات انجام شده در داخل و خارج از کشور تحقیقی یافت نشد که به بررسی آثار روانشناختی اشتغال دانش‌آموختگان رشته تربیت بدنی پرداخته باشد. نبود شواهد در خصوص بررسی آثار روانشناختی اشتغال دانش‌آموختگان سبب گردیده است تا امروزه دغدغه توسعه و گسترش جنبه‌های مربوط به اشتغال ایجاد نگردد. از طرفی ابهام در خصوص بررسی آثار روانشناختی اشتغال دانش‌آموختگان رشته تربیت بدنی دانشگاه آزاد اسلامی سبب گردیده است تا امروزه شواهد قوی و دقیقی در این خصوص وجود نداشته باشد. به همین دلیل محقق درصدد پاسخگویی به این سوال است که آثار روانشناختی اشتغال دانش‌آموختگان رشته تربیت بدنی دانشگاه آزاد اسلامی چه می‌باشد؟

جدول ۱- خلاصه مدل پژوهش

متغیرها	تأثیر	تی	سطح معناداری
سلامت روان	۰/۹۳۹	۸۳/۷۵۵	۰/۰۰۱
تمرکز ذهنی	۰/۸۷۴	۳۹/۰۴۳	۰/۰۰۱
آسایش روانی	۰/۹۱۱	۶۴/۳۸۲	۰/۰۰۱
تعاملات بین فردی	۰/۹۳۲	۵۷/۷۹۵	۰/۰۰۱
امید به زندگی	۰/۸۹۸	۵۰/۵۶۳	۰/۰۰۱

جدول ۲- روایی واگر

سلامت روان	تمرکز ذهنی	آسایش روانی	تعاملات بین فردی	امید به زندگی
۰/۷۰	۰/۷۶	۰/۷۴	۰/۷۲	۰/۷۰
۰/۴۲	۰/۲۳	۰/۲۹	۰/۳۳	۰/۳۵
۰/۲۷	۰/۱۸	۰/۲۸	۰/۳۳	۰/۳۵
۰/۲۵	۰/۴۹	۰/۲۸	۰/۳۳	۰/۳۵
۰/۳۵	۰/۴۹	۰/۲۸	۰/۳۳	۰/۳۵

جدول ۳- شاخص GOF

متغیر	مقادیر اشتراکی	R2	$GOF = \sqrt{R2} \times$ مقادیر اشتراکی
سلامت روان	۰/۴۹	۰/۸۶	۰/۶۴۹
تمرکز ذهنی	۰/۵۸	۰/۷۶	۰/۶۶۳
آسایش روانی	۰/۵۵	۰/۸۳	۰/۶۷۵
تعاملات بین فردی	۰/۵۲	۰/۸۶	۰/۶۶۸
امید به زندگی	۰/۴۹	۰/۸۰	۰/۶۲۶

بحث و نتیجه‌گیری

انتخاب شغل مانند رشد فرآیندی است و به عواملی مانند ارزش‌های فردی، واقعیات محیطی، عوامل عاطفی و فرصت‌های تربیتی بستگی دارد. به عبارت دیگر، انتخاب شغل فرآیندی است که طی دوره معینی انجام می‌پذیرد و در این دوره فرد بین انتظارات و امکانات و خصوصیات فردی، سازش و توافق به وجود می‌آورد که بازگشت پذیر نیست. سیر تکاملی شغل دارای سه مرحله رویایی، آزمایشی و واقع بینی است که فرد پس از طی این سه مرحله به انتخاب شغل دست می‌زند. از سوی دیگر رضایت شغلی نقش تعیین کننده ای در رضایت از زندگی دارد و تمام رفتارها و روابط انسان به طور مستقیم و غیرمستقیم از چگونگی اشتغال او متأثر است. به علاوه میزان اعتماد به نفس فرد در بسیاری از موارد در رابطه با میزان موفقیت او در شغل و چگونگی مناسبت شغل، با سایر ویژگی‌های او برقرار می‌گردد (۱۴).

نتایج تحقیق حاضر نشان داد که اشتغال دانش

تقریباً نیمی از آزمودنی‌ها فارغ التحصیل در مقطع کارشناسی و نیمی دیگر در مقطع ارشد و دکتری فارغ التحصیل بودند. از طرف دیگر مشخص شد که تمامی متغیرهای تحقیق به علت برخورداری از سطح معناداری بالاتر از ۱/۹۶ حضور معناداری در مدل تحقیق دارند (جدول ۱).

همان طور که نتایج جدول شماره ۲ نشان می‌دهد، ریشه دوم مقادیر میانگین واریانس استخراجی هر سازه بزرگتر از مقادیر همبستگی آن سازه با سازه‌های دیگر می‌باشد بنابراین نتیجه می‌گیریم که متغیرهای تحقیق از روایی مناسبی برخوردارند.

با توجه به اینکه میزان مطلوب شاخص GOF بالاتر از ۰/۳۶ می‌باشد، می‌توان چنین اعلام داشت که میزان این شاخص در متغیرهای تحقیق در وضعیت مطلوبی قرار دارد. با توجه به نتایج مربوط به شاخص برازش مدل، مشخص گردید که مدل تحقیق در تمامی شاخص‌ها از برازش مناسبی برخوردار می‌باشد (جدول ۳).

و بر آوردن نیازهای اقتصادی فرد باشد موجب انسجام، هویت، افزایش عزت نفس و سلامت روان در فرد می‌شود. اشتغال بستری را فراهم می‌سازد که در آن افراد بطور منظم در موقعیت‌های گروهی مشارکت می‌کنند. بر این اساس می‌توان گفت که میزان عضویت در یک گروه یا شبکه اجتماعی باعث ایجاد حالات روانی مثبتی همچون اعتماد به نفس، هدفمندی، احساس تعلق، احساس امنیت و ارزش قائل شدن برای خود می‌شود که این حالات روانی مثبت از طریق ساز کارهایی همچون کاهش ناامیدی روانی، انگیزه بیشتر برای مواظبت از خود، کاهش پاسخ‌های عصبی ناپایداری و افزایش عملکرد ایمنی بدن می‌تواند بر سلامت روان افراد مؤثر واقع شود (۱۷). به نظر می‌رسد دانش‌آموختگان رشته تربیت بدنی نیز از این قاعده مستثنی نبوده و یافته‌های تحقیق حاضر منطقی به نظر می‌رسند. با این حال عدم دسترسی به تمام دانش‌آموختگان، عدم کنترل شرایط روحی و روانی آنها هنگام تکمیل پرسشنامه و عدم اطلاع از وضعیت اقتصادی و شغلی آنها از محدودیت‌های تحقیق حاضر می‌باشد که ممکن است بر نتایج تاثیر داشته باشند. با این حال با استفاده از نتایج این تحقیق می‌توان دیدگاه مثبتی در زمینه آثار روان-شناختی اشتغال دانش‌آموختگان رشته تربیت بدنی دانشگاه آزاد اسلامی در اختیار مسولین قرار داد تا بدینوسیله زمینه‌های مناسب جهت زندگی ایده‌آل برای این قشر از جامعه را فراهم نمایند.

با توجه به نتایج تحقیق حاضر پیشنهاد می‌گردد تا با ایجاد بستری در جهت شکل‌گیری کسب و کارهای ورزشی زمینه جهت بهبود اشتغال دانش‌آموختگان رشته تربیت بدنی و در نتیجه بهبود وضعیت روانشناختی آنان اقدام نمود. همچنین با توجه به نتایج تحقیق حاضر پیشنهاد می‌گردد تا با ارزیابی ذهنی دانش‌آموختگان رشته تربیت بدنی دانشگاه آزاد اسلامی به شناخت در خصوص وضعیت روانشناختی این افراد اقدام نمود.

تقدیر و تشکر

بدینوسیله محقق و همکاران از تمام افرادی که در تدوین این مقاله که مستخرج از رساله دکتری خانم

آموختگان رشته تربیت بدنی دانشگاه آزاد اسلامی دارای آثار سلامت روان، تمرکز ذهنی، آسایش روانی، تعاملات بین فردی و امید به زندگی دارد. به عبارتی اشتغال دانش‌آموختگان رشته تربیت بدنی دانشگاه آزاد اسلامی سبب بهبود وضعیت آنان در حوزه‌های سلامت روان، تمرکز ذهنی، آسایش روانی، تعاملات بین فردی و امید به زندگی می‌گردد.

در تحقیقات مختلفی به این مساله اشاره شده است. عجمی اکرامی (۱۳۹۳) در مطالعه‌ای با عنوان بررسی رابطه‌ی امید به‌کار و انگیزش تحصیلی با فرسودگی تحصیلی به این نتیجه دست یافت که بین متغیرهای امید به کار و انگیزش تحصیلی با فرسودگی تحصیلی ارتباط معناداری وجود دارد و بین انگیزش تحصیلی و فرسودگی تحصیلی رابطه‌ی معکوس بوده است (۱۵). قریشی راد (۱۳۸۷) در پژوهشی به بررسی میزان امیدواری به اشتغال در آینده دانشجویان رشته‌های علوم انسانی پرداخت. نتایج نشان داد که از کل نمونه آماری ۸۴/۵ اظهار علاقمندی به رشته تحصیلیو ۱۵/۵ درصد اظهار بی‌علاقگی کردند. همچنین ۸۲ درصد پاسخگویان معتقد بودند که از امکانات موجود در جامعه در راستای اشتغال استفاده مطلوب نمی‌شود و در نهایت ۶۲ درصد دانشجویان درباره اشتغال در آینده متناسب با رشته تحصیلی خود نظر منفی و ۲۸ درصد نظر مثبت داشتند (۱۴). فراهانی و بیات (۱۳۸۶)، در بررسی انتظارات شغلی دانشجویان رشته تربیت بدنی از اشتغال و آینده شغلی شان در استان خراسان رضوی به این نتیجه رسیدند که دانشجویان رشته خود را براساس علاقه انتخاب کرده اند. آنها دخالت دولت را در آینده شغلی رشته خود مثبت ارزیابی کردند و بر ضرورت آن تاکید داشتند. همچنین انتظار آزادی عمل و نشان دادن قابلیت‌ها و توانایی‌های خود توسط شغل آینده را دارند. به نظر می‌رسد اشتغال به واسطه رفع نیازهای مالی، عاطفی و اجتماعی افراد می‌تواند زمینه جهت رشد و بهبود ذهنی افراد را فراهم می‌نماید (۱۶).

از طرف دیگر یهودا در نظریه خود استدلال می‌کند که مزایای پنهان کار با نیازهای اساسی انسان‌ها مرتبط هستند نیازهای عمیقی که برای حفظ آسایش سلامت روانی انسان‌ها ضروری هستند. داشتن شغل به ویژه برخورداری از شغلی که در خدمت ارزش‌های اجتماعی

evaluation of an intelligent energy-management strategy for plug-in hybrid electric vehicles. *IEEE Transactions on Intelligent Transportation Systems*. 2014;15(3):1091-1100.

14. Qureshi Rad F. A Survey of Hope for Employment in the Future of Humanities Students. *Res J Univ Isfahan*. 2008;29(1):66-47.

15. Ajami Ekrami A, Rezaei T, Bayani AA. Investigating the Relationship between Job Expectation and Academic Motivation with Academic Burnout. *J Knowl Health*. 2015;1(10):50-44.

16. Farahani A, Bayat F. Job expectations of physical education students from their employment and future career in Khorasan Razavi province. *Roush Mag*. 2007;5(19):40-33.

17. Waters EL, Moore AK. Reducing latent deprivation during unemployment: The role of meaningful leisure activity. *Occup Organiz Psychol*. 2002;75:3-15.

مژگان رنگیان بوده و با کد ۱۹۰۱۹۵ در دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد به تصویب رسیده است، کمال تشکر و قدردانی را دارند.

References

1. Fdaie F, Baygi NA. Comparison of the extent and severity of psychological trauma between young employed and unemployed men. *Soc Welfare*. 2011;11(43):79-119.

2. Nayebi H, Rameshgar H. Sociological explanation of the effect of employment on mental health of individuals) Experimental study of employed and unemployed in Tehran. *A Study of Social Issues in Iran*. 2017;8(1):51-78.

3. Lotfi AA, Fayzpour M. Economic distinctions and social harms in the regions of the country Study of unemployment rate and suicide rate. *Strat Res Secur Soc Order*. 2015;4(1):153-166.

4. Levine R, Rubinstein Y. Selection into entrepreneurship and self-employment (No. w25350). *Natl Bureau Econ Res*. 2018.

5. Palgi M, Sofer M, Heilbrunn S. From Work to Income: Employment and Entrepreneurship. In *The Metamorphosis of the Kibbutz*. 2020:66-84.

6. Fisher M, Lewin PA. Profitable entrepreneurship or marginal self-employment? The bimodality of Latina self-employment in the United States. *J Small Bus Manag*. 2020:1-25.

7. Krasl AR. Agricultural Employment Forecast in Iran. *J Econ Agricultur Dev*. 2008;22(2).

8. Coduras A, Saiz-Alvarez JM, Ruiz J. Measuring readiness for entrepreneurship: An information tool proposal. *J Innov Knowl*. 2016;1:99-108.

9. Masoudi H, Mousavi R, Zaynali A, Shamkhonia R. Assessing the level of hope for future employment of agricultural students. *National Conference of Agricultural and Natural Resources Graduates of Tehran: Tarbiat Modares University*. 2011.

10. Rostami F, Groundi Sh, Zarafshani K. Phenomenology of students' experiences in starting a business: A case study of students of the Campus of Agriculture and Natural Resources of Razi University of Kermanshah. *Q J Entrepreneur*. 2011;14:106-87.

11. Xavier SR, Kelley D, Kew J, Harrington M, Vorderwulbecke A. *Global Entrepreneurship Monitor: 2012 Global Report*. Glob Entrepreneur Res Assoc. 2012.

12. Heckman JJ, Mosso S. The Economics of Human Development and Social Mobility. *Ann Rev Econ*. 2014;6(1):689-733

13. Kanok B, Matthew J. Barth. Development and